

ÜNİTE 5 EKONOMİ VE SOSYAL HAYAT

1.

Fatih Külliyesi ve Sahn-ı Seman Medresesi

Osmanlı Devleti'nde ilk medrese Orhan Bey döneminde İznik'te kuruldu. Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'da yaptırılan Sahn-ı Seman Medresesi dönemin en büyük eğitim kurumuydu. Medreselerde alanında uzman "müderris" adı verilen hocalar eğitim verirdi. "Sıbyan" adı verilen mahalle mekteplerinden mezun olanlar, medreselerde orta ve üst düzey eğitim alabilirlerdi. Medreselerde eğitim ve barınma parasızdı. Medrese öğrencilerinin ihtiyaçlarının çoğu vakıflarca karşılanırdı.

Açıklamaya bakarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi söylenemez?

- A) Hükümdarlar eğitime önem vermişlerdir.
- B) Vakıflar eğitim hizmetlerinin karşılanmasında devlete destek vermiştir.
- C) Medreselerde dini bilimlerle birlikte pozitif bilimler ders olarak okutulmuştur.
- D) Medreselerde öğrenci olabilmek için bazı şartlar aranmıştır.

2. "Osmanlı devletinde medreseler sadece fıkıh, kelim, hadis gibi dini bilimlerin okutulduğu okullar değildir." diyen birisi aşağıdakilerden hangisini kanıt olarak gösterebilir?

- A) Tarih, coğrafya, matematik, astronomi gibi derslerin de okutulmasını
- B) Teorik derslere ağırlık verilmesini
- C) Mesleki eğitim verilmesini
- D) Askeri eğitim verilmesini

3.

Osmanlı Devleti'nde medreseler toplumun ihtiyacı olan hukukçu, müftü, müderris, doktor, mühendis, matematikçi yetiştiren kurumlardır. Bu kurumlarda dini bilimlerin yanında edebiyat, hukuk, felsefe, astronomi, coğrafya, matematik gibi dersler okutulurdu. Sadece teorik bilgilere yer verilmezdi. Örneğin tıp eğitimi veren bir medresede uygulamalı tıp eğitimi verilir, doktor yetiştirilirdi.

Buna göre medreselerle ilgili;

- I. Ülkede eğitim, hukuk, kültür gibi hizmetlerin karşılanmasında rolü bulunmaktadır,
- II. Medreselerde temel derslerin yanında mesleki ve uygulamalı dersler de verilmiştir,
- III. Ağırlıklı olarak dini bilimler okutulmuştur,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II
- B) II-III
- C) I-III
- D) I-II-III

4.

Elin, kapın ve sofran açık olsun. Gözün kötülöklere, dilin kötü sözlere kapalı olsun. Kimseyi kandırma, yanlış ölçme, eksik tartma.

Ahilik teşkilatının yukarıdaki öğretisi, teşkilatın hangi özelliğini yansıtır?

- A) Katı kuralları olduğu
- B) Ahlak eğitimine önem verdiği
- C) Sadece Müslümanlardan oluşması
- D) Üretimi merkeze alması

5. Ahi teşkilatı 13. Yüzyılda Anadolu'da ortaya çıkmıştır. Osmanlı Beyliğinin, kurulduğu ilk yıllarda desteğini aldığı bu teşkilat dini, sosyal ve ekonomik özellikler taşımaktadır. Osmanlı Devleti'nde Lonca adı ile teşkilatlanan ahilik kurumu iyi, erdemli ve ahlaklı bireyler yetişmesinde etkili olmuştur. Özellikle meslek eğitimi ile üretim alanına katkı sağlamıştır. Pazarların denetlenmesi, ürünlerin kalitesinin kontrolü gibi çalışmalarda da bulunmuştur.

Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yukarıdaki açıklamada yer almaz?

- A) Ahilik teşkilatı ne zaman kurulmuştur?
- B) Ahilik teşkilatının özellikleri nelerdir?
- C) Ahilik teşkilatı hangi faaliyetlerde bulunmuştur?
- D) Ahilik teşkilatının kurucusu kimdir?

6. *Enderun Mektebi*

Enderun Mektebi İstanbul'da Topkapı Sarayı içinde eğitim veren bir okuldu. Bu okuldan mezun olanlar sadrazam, kaptan-ı derya, sancak beyi gibi üst düzey görevlere gelirdi. Ün kazanmış şair, ressam, mimar, müzisyenler de Enderun Mektebi mezunları arasındaydı.

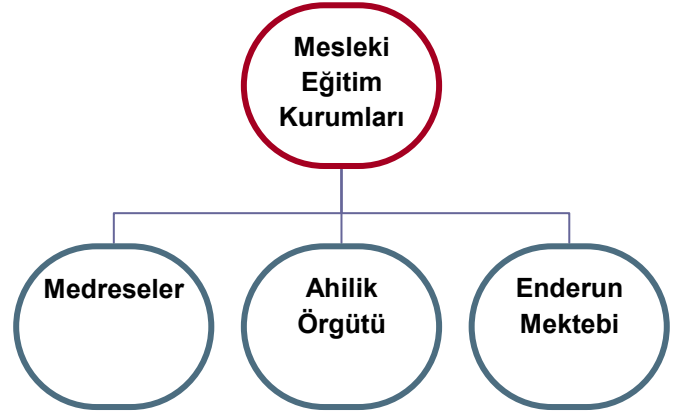
Açıklamaya göre Enderun Mektebi'nin;

- I. Siyasi,
- II. Kültürel,
- III. Askeri,

alanların hangilerine yönelik mesleki eğitimler verdiği söylenebilir?

- A) I-II
- B) II-III
- C) I-III
- D) I-II-III

7.

Osmanlı Devleti'nde faaliyet gösteren yukarıdaki kurumların meslek eğitimi farklı özellikler taşımaktadır.

Aşağıdaki kişilerden hangisi yukarıdaki kurumlardan yetişmiş olamaz?

- A) Sadrazam
- B) Müderris
- C) Tımarlı sipahi
- D) Fırıncı

8.

Günümüzde Meslek odaları meslek ahlakının korunmasını ve esnafar arasında dayanışmayı sağlayarak mesleki eğitimin gelişmesine katkıda bulunur. Bu odalar üretilen ürünlerin mal ve kalitesini standartlara ve sağlık koşullarına uygun üretilip üretilmediğini denetler. Tüketicinin korunması için önlemler alır.

Açıklamaya göre hangisi söylenebilir?

- A) Meslek odaları günümüzde "Ahi ve Lonca" teşkilatlarının devamı niteliğindedir.
- B) Mesleki gelişimden sadece Meslek Odaları sorumludur.
- C) Günümüzdeki mesleki eğitim kurumları Meslek odalarına bağlı eğitim verir.
- D) Meslek odalarının tek amacı üyelerine mesleki danışmanlık hizmeti sunmaktır.

9. Günümüzde Meslek liselerinin sahip olduğu özelliklerden bazıları şöyledir:

I	Örgün eğitim kurumlarıdır.
II	Staj imkânı ve uygulamalı eğitimler verir.
III	Sağlık, ticaret, turizm, spor gibi çok farklı bölüm tercihleri vardır.
IV	Usta- çırak ilişkisine göre eğitim verir.

Verilen özelliklerden hangisi günümüzdeki meslek eğitimi veren liseler için geçerli değildir?

- A) I B) II
C) III D) IV

10.

- Ders verilen yer anlamına gelir.
- Devşirme sistemi ile öğrenci alır.
- Giderlerinin vakıflar üstlenir.
- Üst düzey memurlar yetiştirir.
- Orta dereceli memurlar yetiştirir.

Yukarıdaki özelliklerden kaç tanesi Enderun ile ilgilidir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

11. Aşağıda Meşrutiyet döneminde açılan farklı eğitim kurumlarından bazıları verilmiştir.

I. Ziraat Ameliye Mektebi
II. Posta ve Telgraf Mektebi
III. Mülkiye Baytar Mektebi
IV. Sanayi Nefise Mektebi.

Yukarıdaki okullar aşağıdaki alanların hangisine yönelik meslek eğitimleri vermiştir?

	Tarım	Haberleşme	Hayvancılık	Sanat
A)	I	III	II	IV
B)	I	II	III	IV
C)	III	IV	I	II
D)	IV	II	III	I

CEVAPLAR

1	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
2	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
3	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
4	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
5	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
6	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
7	☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
8	☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
9	☐ A	☐ B	☐ C	☒ D
10	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D
11	☐ A	☒ B	☐ C	☐ D

ÖNEMLİ HATIRLARMA:

UZAKTAN EĞİTİM FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA EBA VEYA
WHATSAPP PLATFORMLARINDA
PAYLAŞIMA AÇIKTIR.

TİCARİ AMAÇLI
KULLANILAMAZ.

Not: Soruların hazırlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki içerik ve görsellerden faydalanılmıştır.